

Vuonna 1922 marraskuun 22 päivänä koontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet, puheenjohtaja Lavonius, herrat Nevanlinna, Tanner, Ramsay, Wuolijoki sekä varamies Hahl.

Sen lisäksi olivat läsnä Johtokunnan puheenjohtaja senaattori Stenroth sekä jäsenet Basilier ja v. Frenckell.

1 §.

Esiteltiin Valtiovarainministeriön kuluvan marraskuun 2 päivänä lähettämä kirjelmä n:o 1698. (Liite 83)

Kirjelmän sisältö oli saatettava Johtokunnan tietoon. (Kirjelmä 82)

2 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että professori Heckscher on tiedoittanut saapuvansa tänne joulukuun 7 päivänä sille käynnille, jolle Pankkivaltuusmiehet ovat näet hänen lausumaansa toivomusta noudattaen kutsuneet, jotta hän voisi Pankkivaltuusmiesten pyytämän lausunnon antamista varten rahamme arvon vakiinnuttamisesta, tutustua talouselämäämme ja sitä johtavien henkilöiden mielipiteisiin.

Johtokunnan asiaksi jäi valmistaa prof. Heckscherille tilaisuuksia tavata talouselämän eri aloja edustavia henkilöitä sekä saada yleensä niitä tietoja, joita hän tarvitsee.

3 §.

Esiteltiin Johtokunnan kuluvan marraskuun 21 päivänä lähettämä kirjelmä n:o 49. (Liite 84).

Kun asiasta keskusteltaessa Pankkivaltuusmiesten kesken oli ilmaantunut eri mieliä asian käsittelytavasta, toimitettiin äänestys, jolloin

Herra Hahl katsoi, että asia on pantava pöydälle, kunnes nähdään, jättääkö herra Ruotzi erohakemuksen;

Herrat Wuolijoki, Ramsay, Tanner ja Nevanlinna yhtyivät kukin vuoroonsa herra Hahlin mielipiteeseen;

Herra Lavonius katsoi, että asia olisi käsiteltävä heti.

Pankkivaltuusmiesten päätökseksi oli näin ollen tullut herra Hahlin mielipide.

4 §.

Senaattori Stenroth esitti promemorian valuuttakaupasta. (Liite 85).

Asiasta syntyneessä keskustelussa

Herra Nevanlinna oli sitä mieltä, että Suomen Pankin tulisi säästää keräämäänsä valuuttavarastoa niin paljon kuin mahdollista. Tämä oli puhujan mielestä välttämätöntä siitä syystä, että on epätietoista esiintyykö Pankille tilaisuutta kerätä uutta valuuttavarastoa. Nyt kerättyä varastoa ei siis olisi hävitettävä päivän tarpeisiin, vaan säilytettävä kunnes edellytykset sen käyttämiselle ratkaisevaan rahamme arvon vakiinnuttamiseen ovat olemassa. Suomen Pankki ei luonnollisesti voi kokonaan sivuuttaa päivän tarvettakaan, mutta sitä oli puhujan mielestä palveltava vain sikäili kuin se käy päinsä valuuttavarastoa hävittämättä. Puhujan mielestä pitäisi Pankilla ensi talvikauden alussa olla tallella varastoa noin 700 miljoonaa markkaa. Jos kultavarasto laske-
taan 250 miljoonaksi, niin voisi ajatella 500 miljoonan markan valuuttavaraston silloin olevan riittävän; mutta parempi on jos se voidaan säilyttää suurempana.

Herra Wuolijoki ei tiennyt varmaan millaiseksi oli arvioitava kauppatasaus ensi tammi-kesäkuulla. Niiden tietojen perusteella, mitä puhujalla tästä oli, arveli puhuja keväällä olevan valuuttavarastoa jällellä 600 - 700 miljoonaa markkaa.

Senaattori Stenroth oli sitä mieltä, että, mikäli asiata nyt voi arvostella, rahamme arvo huononee talvella tuntuvasti, jos Suomen Pankin täytyy pitää varastossa 700 miljoonaa markkaa valuuttoja. Puhujan käsityksen mukaan olivat Pankkivaltuusmiehet aikaisemmin olleet sitä mieltä, että valuuttavarastolla tahdotaan estää rahamme arvon jyrkät vaihtelut juuri lähimpänä aikana. Tämän ohjelman toteuttamiseksi Suomen Pankin tulee saada myydä valuuttoja silloin kun rahamme arvo pyrkii laskemaan. Tästä huolimatta arveli puhuja Suomen Pankilla olevan valuuttoja keväällä vielä 500 miljoonaa jällellä.

Puhuja ilmoitti ryhtyneensä pankkitarkastuksen kautta hankkimaan tietoja ulkomaisten velkojen määrästä lokakuun viimeisenä päivänä. Niiden perusteella voidaan tarkemmin määrätä, kuinka paljon Suomen Pankin otaksuttavasti tulee ensitalven aikana myydä valuuttoja.

Herra Lavonius oli käsittänyt Pankkivaltuusmiesten kannan samoin kuin senaattori Stenroth. Suomen Pankin on puhujan mielestä syytä uhrata vaikkapa puoletkin valuuttavarastostaan, jos sen kautta rahamme arvo voidaan pitää vakaana. Jos varasto näyttää alkavan kulua liikaa, on päästettävä kurssit nousemaan.

Herra Hahl oli sitä mieltä, että olisi suunnitelmasta

luopumista, jos valuuttaa ei laskettaisi markkinoille. Suomen Pankin tulee edelleenkin tyynesti myödä valuuttoja niitä kysyville. Puhuja huomautti, että kauppatasauksen lisäksi on otettava huomioon kenties noin 100 miljoonaa markkaa siirtolaisten lähettämiä valuuttoja.

Herra Wuolijoen mielestä olisi niinkään väärin päästää rahamme arvoa huononemaan, kun Suomen Pankilla on keinoja sen estämiseksi. Puhuja tiedusteli kuinka suuri tappio tulee valuuttavarastosta, jos punta pysähtyisi 180 markan tienoille.

Senaattori Stenroth arveli tappion varastosta kohoavan 50 miljoonaan markkaan, jos punta pysähtyy 180 markan tienoille. Puhuja oli vakaantunut siinä käsityksessä, että Suomen Pankin valuuttapolitiikka on aivan oikea. Niiden joukossa, jotka moittivat sitä, on kaksi ryhmää: 1) ne, jotka eivät vielä ole hyljänneet ajatusta entiseen parikurssiin pääsemisestä ja 2) ne, jotka ovat sitä mieltä, että emme voimissään tapauksessa välttää deflatsiokriisiä ja että niinmuodoin olisi parasta antaa sen tulla mitä pikemmin sitä parempi, ja tämän edistämiseksi pitäisi punnan saada pudota esim. 120 markkaan. Kun Suomen Pankin politiikkaa vastaan ei voida esittää tämän pätevämpiä muistutuksia, katsoi pu-

huja sen oikeaksi.

Herra Ramsay ei katsonut nyt olevan syytä muuttaa Suomen Pankin valuuttapolitiikkaa. Johtokunta jatkakoon edelleen sitä tietä, jolle on astuttu. Myöhemmin on Pankkivaltuusmiehillä taas tilaisuus palata asiaan ja tarkastaa, onko uusia näkökohtia ilmaantunut.

Herra Tanner yhtyi pääasiassa senaattori Stenrothin käsitykseen. Olisi epäloogillista, jos Suomen Pankki kokoaisi käsiinsä kaiken valutan eikä ollenkaan antaisi sitä yleiseen käyttöön. Se olisi tahallista Suomen markan huonontamista.

Keskustelun päätyttyä Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät Johtokunnan tähän saakka noudattaman valuuttapolitiikan ja olivat samaa mieltä kuin Johtokuntakin, että sitä ei ole syytä muuttaa.

5 §.

Esiteltiin Johtokunnan kuluva marraskuun 21 päivänä lähettämä kirjelmä n:o 50. (Liite 86).

Pankkivaltuusmiehet katsoivat, samoin kuin Johtokuntakin, että ei ole tätä nykyä aihetta Pankin ohjesäännön 63 §:n 6 kohtaa soveltamalla vaatia Pankin ylikassanhoitajaa, vapaa-herra Krister Ludvig Edvard Hisinger-Jägerskiöldiä ja Jyväsky-

län konttorin kassanhoitajaa Arthur Olof Pesoniusta eroamaan toimistaan. (Kirjelmä 83).

6 §.

Esiteltiin Pankin Jyväskylän konttorin pankinkomisarin I.O. Ruotzin kuluvan marraskuun 11 päivänä lähettämä virkavapausanomus sekä Johtokunnan kirjelmässään n:o 47 saman kuun 15 päivänä siitä antama lausunto. (Liite 87).

Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää pankinkomisari Ruotzille virkavapautta kuluvan marraskuun 13 päivästä saman kuun loppuun sekä määrätä kassanhoitaja A.O. Pesoniuksen sanottuna aikana hoitamaan pankinkomisarin virkaa. (Kirjelmä 84).

7 §.

Esiteltiin Pankin Kotkan konttorin pankinkomisari Walter Krogiuksen kuluvan marraskuun 14 päivänä lähettämä virkavapausanomus sekä Johtokunnan kirjelmässään n:o 48 saman kuun 15 päivänä siitä antama lausunto. (Liite 88).

Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntää pankinkomisari Krogiukselle virkavapautta kuluvan vuoden loppuun sekä määrätä kassanhoita-

ja Viktor Toivosen tänä aikana hoitamaan pankinkomisarin virkaa. (Kirjelmä 85).

8 §.

Puheenjohtaja esitti Pankkivaltuusmiesten harkittavaksi, miten ehdotus Längmanin rahaston voittovarojen jaosta olisi valmistettava.

Pankkivaltuusmiehet päättivät, että voittovaroista jaettavat apurahat julistetaan vuoden päätyttyä haettaviksi tammiukuun kuluessa, mainiten ilmoituksessa jaettavana olevan rahamäärän suuruus. Samassa ilmoituksessa kehoitetaan viime kerralla apurahoja saaneita yhdistyksiä ja laitoksia antamaan kertomuksensa varojen käytöstä.

9 §.

Herra Tanner herätti kysymyksen uudesta diskonttokoron alennuksesta.

Herra Lavonius vastusti diskonttokoron alennusta tällä hetkellä.

Herra Hahl piti nykyistä korkokantaa liian korkeana.

Puheenjohtajan asiaksi jäi ilmoittaa Johtokunnalle, että tämä kysymys oli herätetty Pankkivaltuusmiehissä.

Vakuudeksi:

N. N. Paavola